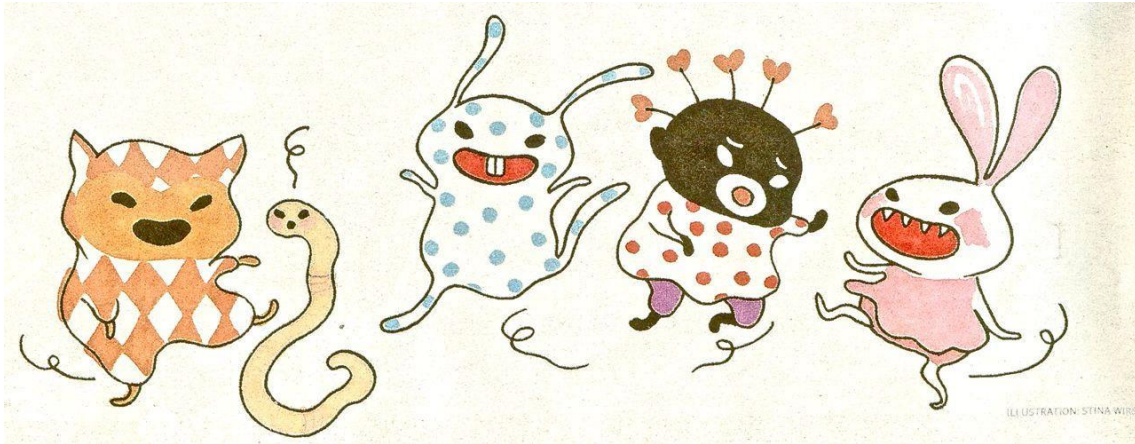

Illustration: Stina Wirsen

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Bergsbyns förskoleområde

Läsår: 2019–2020

Grunduppgifter

Riksdagen har beslutat om förändringar i diskrimineringslagen. Från och med den 1 januari 2017 gäller nya regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. De nya reglerna gäller förskolan, skolan och annan verksamhet som regleras i skollagen och finns i diskrimineringslagen.

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Samtliga förskolor inom Bergsbyns förskoleområde

Ansvarig för planen

Rektor

Alla pedagoger samt specialpedagog har varit delaktiga i planen men ytterst ansvarig för planen är rektor.

Vår vision

I Bergsbyns förskoleområde ser vi allas potential, tar vara på möjligheter, vi vågar utmanas och gör tillsammans skillnad. På våra förskolor ska alla barn ges möjlighet att bli sitt bästa jag!

Planen gäller från

2019-10-28

Planen gäller till

2020-06-30

Läsår

Ht 2019 – Vt 2020

Barnens delaktighet

”Alla som arbetar i förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla tillit och självförtroende. De ska uppmuntra barnens nyfikenhet och kreativitet och intresse. Barnens rätt till kroppslig och personlig integritet skall också respekteras.” (Lpfö18)

...”Arbetslaget skall främja barnens förmåga att vara delaktiga och utöva inflytande över sin utbildning” (Lpfö18)

Vårdnadshavares delaktighet

För att skapa bästa förutsättningar för att barnen ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt ska förskolan samarbeta på ett nära förtroendefullt sätt med hemmen.

Personalens delaktighet

”Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värdejämnhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser skall aktivt motverkas”.

Varje avdelning har enligt modellen **undersöka, analysera, åtgärda och följa upp** arbetat förebyggande för att undanröja risker och hinder. Varje avdelning är väl insatt i mål och insatser i det främjande arbetet utifrån varje diskrimineringsgrund.

Förankring av planen

Planen kommer att presenteras för vårdnadshavare. Personalen ska under hela året arbeta aktivt med dokumentation kring aktiva åtgärder (undersöka, analyser, åtgärda och följa upp). Barnen ska på olika sätt utifrån mognad, samtala och uppmärksammas i allas lika värde och värna om varandra.

Grunden för detta arbete är:

Diskrimineringslag (2008:567)

FN:s barnkonvention

Skollag (2010:800)

Förskolans läroplan Lpfö18 reviderad 2018

Utvärdering

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

All personal är löpande delaktiga i att dokumentera i planen som sedan utvärderas läsårsvis.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

-

Årets plan ska utvärderas senast

Juni 2020

Främjande insatser

Främja likabehandling utifrån sexuell läggning

Områden som berörs av insatsen

Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Förskolan ska kontinuerligt förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning.

Insats

Vi bemöter barnets frågor och funderingar med respekt.

Har barnböcker som synliggör olika familjekonstellationer.

Undviker att förstärka heteronormen som det enda självklara och naturliga i den egna verksamheten.

Ansvarig

Rektor samt all personal

Datum när det ska vara klart

Juni 2020

Främja likabehandling oavsett kön

Områden som berörs av insatsen

Kön och könsidentitet eller könsuttryck

Mål och uppföljning

Förskolan ska förebygga och förhindra könsdiskriminering.

Ge flickor och pojkar samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter.

Insats

Allt lekmaterial är tillgängligt för alla.

Inte göra skillnad på pojkar och flickor. Att vi tilltalar och bemöter utifrån barnen och inte vilket kön.

Ansvarig

Rektor samt all personal

Datum när det ska vara klart

Juni 2020

Främja likabehandling utifrån etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet.

Insats

Låna böcker som visar på olika kulturer.

Lyfta fram och samtala om olika etniska tillhörigheter och allas lika värde.

Hjälpa barnen att känna sig stolta över sig själva och samtidigt respektera andra.

Ansvarig

Rektor samt all personal

Datum när det ska vara klart

Juni 2020

Främja likabehandling utifrån funktionsnedsättning

Områden som berörs av insatsen

Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av funktionsnedsättning.

Insats

Fungera som goda förebilder genom ett förhållningssätt som uttrycker respekt för det enskilda barnets förmågor och förutsättningar.

Allas lika värde.

En lärmiljö som skapar delaktighet och främjar förutsägbarhet.

Samverkan med övriga aktörer såsom specialpedagog och vid behov även habilitering.

Ansvarig

Rektor samt all personal

Datum när det ska vara klart

Juni 2020

Främja könsöverskridande identitet eller uttryck

Områden som berörs av insatsen

Könsidentitet eller könsuttryck

Mål och uppföljning

Barn får inte diskrimineras eller trakasseras i förskolan på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck

Insats

Samtala med barnen om allas lika värde och rättigheten att vara den man är.

Skapa förutsättningar så att barnen kan utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa könsroller.

Ett normkritiskt förhållningssätt i arbetet där diskussioner i arbetslaget förs utifrån normer och förväntningar som finns kring kön.

Ansvarig

Rektor samt all personal

Datum när det ska vara klart

Juni 2020

Främja likabehandling utifrån ålder

Områden som berörs av insatsen

Ålder

Mål och uppföljning

Barn får inte diskrimineras eller trakasseras i förskolan på grund av ålder.

Insats

Skapa förutsättningar för barnen att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa föreställningar som baseras på ålder.

Alla får vara med utifrån sina förutsättningar.

Ansvarig

Rektor samt all personal

Datum när det ska vara klart

Juni 2020

Trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Områden som berörs av insatsen

Se ovan

Mål och uppföljning

Förskolan ska förebygga och förhindra all kränkande behandling

Insats

Genom ett medvetet förhållningssätt hos personalen som bygger på att öka barns förmåga till empati och respekt för allas lika värde samt ge dem redskap att lösa konflikter. Barnen får hjälpa varandra och här involveras både flickor och pojkar. Föra kontinuerliga samtal med barnen om olika situationer som kan uppfattas som kränkande. Hur de kan agera för att vara en bra kompis och hur de kan hjälpa en kompis som blivit utsatt för kränkningar.

Personalen föregår med gott exempel och visar barnen hur man bör bete sig mot varandra och talar aldrig illa om andra anställda, andra barn eller vårdnadshavare.

Ansvarig

Rektor samt all personal

Datum när det ska vara klart

Juni 2020

Undersöka

Kartläggningsmetoder

Barnsamtal i grupp och i vissa fall enskilda.

Varje avdelning gör en kartläggning utifrån barngruppen, personal samt vårdnadshavares nuläge.

Trygghetsvandring med barngruppen – presentera lärmiljön och dess utbud.

Områden som berörs i kartläggningen

Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och ålder.

Hur barn och vårdnadshavare har involverats i kartläggningen

Barnsamtal

Pedagogernas observationer

Samtal med vårdnadshavare

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Genom observationer.

Alla pedagoger är delaktiga i kartläggningen.

Resultat och analys

Ge barnen redskap för att hantera konflikter.

Främja en god samtalsstruktur genom att barnen får känna att de blir lyssnade på av sina kamrater och av personalen.

Förebyggande åtgärder

Verktyg för att kunna säga ifrån

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Alla barn ska känna sig trygga på sin förskola.

Alla barn ska veta vart man kan vända sig ifall man känner sig utsatt av någon annan.

Åtgärd

Ett levande värdegrundsarbete som bygger på att:

- *Belysa goda exempel inför barngruppen och mot de enskilda barnen, förstärka det positiva beteendet.*
- *Samtala med barnen i mindre grupperingar om hur man är en bra kompis och hur man kan göra om någon gör något du inte tycker om.*
- *Pedagogerna sprider ut sig både vid inne och utevistelse.*
- *Upprätthålla en god föräldrasamverkan så barnets bästa alltid är i fokus.*

Motivera åtgärd

Viktigt att finnas nära barnen så vägledning samt positiv feedback kan ges.

Ansvarig

Rektor samt all personal

Datum när det ska vara klart

Juni 2020

Främja god samtalsstruktur

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och ålder

Mål och uppföljning

Lyssna på varandra, allas lika värde.

Tala gott om varandra.

Uppföljning sker kontinuerligt under avdelningsplanering, via observationer samt närvarande och lyhörda pedagoger.

Åtgärd

Närvarande pedagoger, läser bland annat böcker som visar på olikheter vilket främjar förståelse för allas lika värde.

Motivera åtgärd

Öka förståelsen för allas lika värde, vi är viktiga för varandra.

Ansvarig

All personal

Datum när det ska vara klart

Juni 2020

Rutiner för akuta situationer

Policy

Det ska råda *nolltolerans* mot trakasserier och kränkande behandling i vår förskola.

Rutiner för att upptäcka trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Personalen håller god uppsikt över alla platser där barnen leker, både inne och utomhus.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Barn och vårdnadshavare vänder sig till arbetslaget eller någon enskild pedagog i arbetslaget alternativt rektor.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Agera snabbt och anmäl till rektor!

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

All personal i verksamheten har skyldighet att anmäla till arbetsgivaren om man får kännedom att vuxna kränker barn.

Rektor ansvarar för att nödvändig information samlas in och åtgärder vidtas.

Ha modet att ställa frågor och säga till ifall vi ser någon vuxen göra ”fel”.

Rutiner för upp uppföljning

Rektor ansvarar för att uppföljning sker.

Rutiner för dokumentation

Skall löpande dokumenteras samt utvärderas under året.

Ansvarsförhållande

Den som sett eller hört händelsen är skyldig att anmäla. Rektor informerar vårdnadshavare.

/Ewa Walter rektor

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla barn serveras samma mat kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av allergi behöver annan mat.

Sexuella trakasserier, trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga” ”homosexuella” eller bosniska egenskaper. Det kan handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla” ”hora” eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn känner sig hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritet pojkar på förskolan. Diskriminering.
- När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Gunilla att han vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Han tycker den är väldigt fin med små glitterhjärtan på. Gunilla säger skrattande ” Då kanske vi ska kalla dig för Petra, så att de andra inte tror att du är Fatima”. Hon berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter. [trakasserier på grund av kön]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som hetrosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att hon helst vill vara flicka och kallas hon och henne. Föräldrarna har gått med på hennes önskemål att bära klänning. En dag är Erik ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta henne. Pappa frågar personalen varför Erik skulle byta till byxor och får svaret: ” Det får vara någon måtta med tramset”. Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i ”riktiga kläder” eftersom några barn har börjar reta henne för att hon bär klänning. [diskriminering och trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp.
diskriminering
- En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns det ett polskt barn som tar illa vid sig. [trakasserier]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Axel går i Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens söndagsskola. Hans dagbarnvårdare säger ”usch, vilket trams! Ska du bli en sån där bibelfanatiker?” trakasserier
- Salima blir ledsen då några av de andra barnen brukar skratta åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk när hon kommer och hämtar henne. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga andra åtgärder. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror. Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna.
Diskriminering
- David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kalla honom ”snubbelfot”. Personal har hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder. [trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Det har gått bra på förskolan tills James äldre bror kommer på besök. Några av barnen har hört när deras storasyskon i negativa ordalag kallat James bror för bög. Nu får James inte vara med och leka eftersom han har en "äcklig" storebror. Eftersom en av de vuxna på förskolan hör ordväxlingen utan att reagera känner James att han inte har någon att vända sig till. [trakasserier]
- Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjetråd. Hon får en förtryckt mall där mammans och pappans namn ska fyllas i. Hon vill ha ett nytt papper med mamma och pappa, men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit "den andra tantens" namn. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga och gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel som kan vara trakasserier:

Malte är den enda sexåringen som går kvar i förskolan och inte har börjat förskoleklass. Det är hans vårdnadshavare som valt det. De andra barnen retar honom för det. [trakasserier]